

Прохоров І. І.

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ПРИ СТВОРЕННІ ТА АНАЛІЗУ СКЛАДНИХ ДОКУМЕНТІВ

Документ – складний об'єкт, який представляє собою єдність інформації та матеріального (речового) носія. З'ясувати його сутність - це завдання, яке вирішується за допомогою системного підходу - методологічного напрямку в науці, який ставить своїм завданням розроблення засобів, методів дослідження складних об'єктів систем (грец. sistema - ціле, складене з частин, з'єднання). Якщо системою вважати документ як такий, то його сутнісними підсистемами будуть інформаційна та матеріальна (дійсна, субстанціональна) складові, а також конструктивні елементи документа (титольний лист, обкладинка, палітурка, форзац і т.п.), об'єднані в складне ціле. Підсистемою документа може виступати і текст, що складається з голів, параграфів, абзаців. В якості елементів документа виступають заголовок, передмова, колонтитул, палітурка, форзац і т.п.

Документ як ціле – це єдність його складових елементів і підсистем, суперсистема по відношенню до них. З точки зору сукупності документів, зібраних у фондах органів інформації, бібліотек, архівів, книгарень і ін. залежно від масштабів системи) документ стає підсистемою або навіть елементом. Вивчення документа як системи полягає у виявленні його елементів, підсистем та зв'язків між ними, тобто у вивченні його структури. Встановлюють ознаки та параметри, що характеризують документ як систему. Визначають функції, які виконуються елементами в самій системі та поза нею (у зовнішньому середовищі), її властивості, тобто якісні відміни, які обумовлюють відносну самостійність, стійкість та стабільність даної системи, придатність документа для використання у соціальній комунікації. При системному підході досліджуваний документ розглядається як частина більшої системи соціальних комунікацій. Тому насамперед важливо з'ясувати, частиною якої більш загальної системи (цілого) є в даному випадку документ. Саме цим визначаються його можливості, задаються мети існування, функції, що виконуються в суспільстві, закономірності функціонування. Документ являє собою відносно самостійну систему завдяки наявності власних ознак і властивостей, що зумовлюють його відмінність і схожість з іншими матеріальними об'єктами. Ознака відображає зовнішню прикмету, за якою можна віднести досліджуваний об'єкт до документа. На відміну від нього властивість відображає якісне, тобто внутрішньо властиве

документа відміну. Документ характеризується наявністю всіх властивостей одночасно (різна лише ступінь їх прояву), а набір ознак документа в кожному випадку може бути індивідуальним.

Можна виділити властивості документа як системного об'єкту:

- Атрибутивність патентного документа, тобто наявність невід'ємних складових, без яких він існувати не може.
  - Функціональність документа, тобто його призначення для передачі інформації в просторі та у часі.
  - Структурованість документа, тобто тісний взаємозв'язок його елементів та підсистем, що забезпечує його цілісність та тотожність.
-

Робота виконана під керівництвом доц. кафедри КПтаІВ Рубашки В. П.